

TA'LIM TIZIMIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH

Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Qarshi filiali assistenti

Dilmurodov Zuxriddin Do'stmurod o'g'li

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Qarshi filiali assistenti

Annotatsiya: Ushbu tezisda ta'lim tizimida sun'iy intellektdan foydalanish, sun'iy intellektini ta'limda qo'llashning ijobiy va salbiy tomonlari, sun'iy intellektning taraqqiy etishi, sun'iy intellekt rivojlanishi tezlashgan sari kasbiy faoliyatlar ham asta-sekin kamayib borishi haqida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: ta'lim tizimi, sun'iy intellekt, kasbiy faoliyatlar, virtual haqiqat, aqli mashinalar, robototexnika.

Kirish: Sun'iy intellektning ijobiy tomonlariga keladigan bo'lsak, u odam xatosini va xavfni kamaytiradi, insonlardan farqli tarzda tanaffuslar va yangilanishlarni talab qilmaydi, takroriy faoliyatlarni amalga oshiradi, tezroq qaror qabul qiladi, kundalik dasturlar, xavfli vaziyatlarda yordam beradi, ta'limni xususiylashishiga olib keladi, ITS takomillashadi, moslashuvchan guruhni rivojlantira oladi, intellektual modernizatsiya, shuningdek virtual haqiqatni o'rganadi, haqiqiy vaqtda hal etishni baholaydi. Afzalliklari bilan birga kamchiliklari ham mavjud.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Ma'lumki, jahon miqyosida yosh avlod ta'lim-tarbiyasiga alohida e'tibor berilmoqda. Yoshlarning zamonaviy bilim olishi, yuksak ma'naviyatli bo'lib voyaga yetishi uchun kerak bo'lgan barcha shart-sharoitlar yaratish borasidagi faoliyatlar izchil olib borilmoqda. XXI asrga kelib ilm-fan shu darajada takomillashib ketdiki, turmush tarzimizni hech bir kunini fan yutuqlari va texnikalarsiz tasavvur qilish imkonsiz bo'lib qoldi. Ayniqsa, axborotlashgan jamiyat va sun'iy intellekt kabi tushunchalar hayotimizning muhim bo'lagiga aylanib ulgurdi.

Jamiyatimizda ko'pgina uchrab turadigan sun'iy intellekt tushunchasiga to'xtaladigan bo'lsak, dastlab, intellekt tushunchasini tushunib olishimiz kerak. Davlatimizda ta'lim-tarbiya sohasining hamma tarmoqlari – maktabgacha ta'lim, maktab, o'rta maxsus va oliy ta'lim tizimini rivojlantirish, yangi muassasalar bunyod qilish va mavjudlarini qayta ta'mirlash bo'yicha olib borilayotgan faoliyatlar yoshlar kamolotida o'z samarasini beradi. Sun'iy intellekt tez takomillashayotgan texnologiya sohasi bo'lib, u inson xatti-harakatlariga taqlid etadigan va vazifalarni insonga o'xshash aniqlik bilan bajaradigan aqlli mashinalarni yaratish bilan bog'liq.

Natijalar: Sun'iy intellekt sohasi ma'lumotlardan o'rganish, fikr yuritish, tabiiy tilni anglash, rasmlar va tovushlarni idrok qilish va turli vositalar yordamida jamlangan ma'lumotlar yordamida qaror qabul qilish imkonini yaratadigan dasturiy ta'minot va tizimlarni yaratishga e'tibor berilgan. Nazorat ostidagi ta'limda mashinalar insonlar tarafidan yorliqlangan namunaviy maqolalardan o'rganadilar, nazoratsiz o'rganishda esa ma'lumotlar to'plami naqshlarini maxsus ko'rsatmalarsiz o'rganadilar. Yaxshi o'rganish, mashinani o'rganishning oxirgi takomillanishi, qatlamli neyron tarmoqlari bilan yuqori hajmdagi ma'lumotlarni o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu yerda yuqori hajmdagi ma'lumotlar murakkab vazifalarni o'rganish yoki bajarish uchun algoritmlarga kiritiladi. Bugungi kunda sun'iy intellekt dasturlari ancha murakkab va ovozli yordamchilardan fond bozorini bashorat qilish algoritmlari, tabiiy tillarni qayta ishlash va tasvirni aniqlash dasturlarigacha takomillashib bormoqda. Sun'iy intellekt robototexnika bilan shug'ullanadi va doimiy faoliyatlarni avtomatlashtiradigan mashinalar bilan ta'minlaydi.

Muhokama: Yaqin vaqtlarda ma'lumotlarni raqamlashtirish ancha takomillashdi. Biroq boshqa har qanday texnologiya kabi talabalarning ma'lumotlari ham xakkerlikka moyil bo'lishi mumkin. Agar u noto'g'ri qo'llarga tushadigan bo'lsa, maktablar doimo shaxsiy ma'lumotlardan noto'g'ri qo'llash xavfini tug'diradi. Sun'iy intellektning taraqqiyot topishi dargumon. Doimo ko'tarilishlar kamchiliklardan ustun, degan dalil mavjud. Bizning ta'lim tizimimiz yangilanishni talab etadigan vaqt keldi va endi sun'iy intellekt bizni to'g'ri yo'nalishga undashi mumkin. Aqlli mashinalar ta'lim tajribasini

rivojlansa-da, ularni shaxsiy o'zaro ta'sir o'rnini bosuvchi deb nazarda tutmaslik lozim. Sinf yoki o'qituvchilar uchun bu mashinalarga juda ko'p tayanib, yordam olishlar talabalar uchun zararli ta'lim dasturlarining paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin. Kompyuterlar nafaqat aqlli kundaliklarni tashkil eta olish, balki boshqa kompyuterlarni o'rgatish qobiliyatini ham namoyish etmoqda. Ammo, ular sinfda tez-tez paydo bo'ladigan yangi vaziyatlarda sezgi yordamida qaror qabul qilishni amalga oshira olmasligining ehtimoli yuqori.

Xulosa: Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, hozirgi vaqtda sun'iy intellekt turmushimizning ajralmas qismiga aylanib ulgurdi. Lekin uning ma'lum bir kamchiliklari ham ko'zga tashlanmoqda. Misol uchun, sun'iy intellekt takomillanishi tezlashgan sari kasbiy ishlar ham asta-sekin kamayib bormoqda. Shuningdek, sog'liqni saqlash, o'qituvchilik, advokatlik, favqulotda vaziyatlarga javob beruvchilar, ijtimoiy ishchilar, mijozlarga xizmat ko'rsatuvchilar faoliyatiga sezilarli darajada o'z ta'sirini bermoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Axrorjon, Y., Alijon, M., & Iqlima, A. Faol texnologiyalarni o'smirlar psixologiyasiga ta'siri. Ta'lim fidoyilari, 2022.
2. Yoldashev, A. E. O., Nishonqulov, S. F. O., & Yoldasheva, M. R. Q. Ta'limdagi axborot texnologiyalari. Scientific progress, 2021.
3. Ashurov J.Dj., Zamonaviy ta'lim muhitida raqamli pedagogikaning o'rne va ahamiyati // 2021.
4. Q.A.Bekmuratov. Sun'iy intellekt. Oliy ta'lim muassasasi talabalari uchun o'quv qo'llanma. - T.: "Aloqachi", 2019.